

у вигляді нового або вдосконаленого продукту, впровадженого на ринку, нового або вдосконаленого технологічного процесу, використовуваного в практичній діяльності, або в новому підході до соціальних послуг. На сучасному етапі інноваційну

діяльність економічного суб'єкта необхідно розглядати як цілісну систему, спрямовану на безперервний розвиток. Інноваційні процеси різного масштабу і рівня становлять основу розвитку сучасного підприємства.

Список літератури:

1. Балацкий Е. Инновационный сектор промышленности / Е. Балацкий // Экономист. – 2009. – № 1. – С. 20–33.
2. Белова Е.А. Управление инновационной деятельностью предприятия / Е.А. Белова // Проблемы развития предприятий: теория и практика : материалы Всерос. научно-практической конференции. – Самара : Самар. гос. экон. акад., 2009. – 120 с.
3. Завальнюк В.В. Фактори і принципи формування інноваційного потенціалу підприємств машинобудування / В.В. Завальнюк // Науковий огляд. – 2015. – Т. 9. – №. 10. – С. 20–28ю
4. Завальнюк В.В. Проблеми інвестиційного забезпечення розвитку інноваційних процесів машинобудівного комплексу України / В.В. Завальнюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – С. 104–108.
5. Завальнюк В.В. Принципи управління інноваційною діяльністю / В.В. Завальнюк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2015. – Т.1. – № 5. – С. 182–185.
6. Зуев А. Инновации в сфере управления и организации бизнеса / А. Зуев // Риск. – 2012. – № 3. – С. 96–104.
7. Перерва О.Л. Экономика и управление инновационными процессами на промышленном предприятии: теория, методология, практика : [монографія] / О.Л. Перерва. – М. : МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2011. – 280 с.
8. Тимошенко Л.М. Інвестиції та інвестування в соціалізації економіки України: теорія, методологія, перспективи : [монографія] / Л.М. Тимошенко, Н.М. Дєсва. – Дніпропетровськ : Пороги, 2009. – 509 с.

УДК 658

Мариненко Н.Ю., к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та фінансів
*Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя*

ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ АДАПТИВНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Мариненко Н.Ю. Оцінювання потенціалу адаптивного розвитку підприємства. У статті проаналізовано наявні підходи до оцінювання потенціалу розвитку підприємства. Обґрунтовано доцільність застосування та обмеження у використанні кожного з них. Розроблено підхід до оцінювання зміни рівня потенціалу адаптивного розвитку підприємства під впливом реалізації обраних управлінських рішень щодо адаптивних заходів.

Ключові слова: потенціал, оцінювання, адаптивний розвиток, управлінські рішення, зовнішнє середовище.

Мариненко Н.Ю. Оценка потенциала адаптивного развития предприятия. В статье проанализированы существующие подходы к оценке потенциала развития предприятия. Обоснована целесообразность применения и ограничения в использовании каждого из них. Разработан подход к оценке изменения уровня потенциала адаптивного развития предприятия под влиянием реализации выбранных управленческих решений по адаптивным мероприятиям.

Ключевые слова: потенциал, оценка, адаптивное развитие, управленческие решения, внешняя среда.

Marynenko N.Yu. Evaluation of the enterprise adaptive development capacity. Existing approaches to evaluating the enterprise development potential are analyzed in the paper. Expediency and limitations of the use of each of them are substantiated. The approach to evaluating the level of changes of the enterprise's adaptive development capacity being influenced by the implementation of selected managerial decisions on adaptation measures is developed.

Keywords: potential, evaluation, adaptive development, managerial decisions, external environment.

Постановка проблеми. Проблеми адаптації підприємств до викликів ринку та пошук можливостей їхнього оптимального стратегічного розвитку є

надзвичайно актуальними. Особливого значення в сучасних умовах набуває необхідність формування системи адаптації підприємства до змін зовнішнього

середовища та дії впливу чинників бізнес-середовища підприємства, у тому числі за рахунок оцінювання та використання потенціалу його розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями оцінювання потенціалу розвитку підприємства та окремими аспектами даної проблеми займалися вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема: Л.І. Абалкін, В.М. Авдєєнко, І. Ансофф, О.С. Ареф'єва, А. Арязмов, А. Берлін, Р.А. Білоусов, В.І. Бовикін, Д.М. Васильківський, О.М. Волкова, В.Г. Герасимчук, Е.П. Горбунов, Дж. Еванс, Ф.І. Євдокимов, П.А. Ігнатовський, Г.І. Кіндрацька, Г.Б. Клейнер, В.В. Ковальов, Н.С. Краснокутська, І.І. Лукінов, Р.В. Марушков, О.В. Мізіна, А.А. Міщенко, Б.М. Мочалов, С.В. Мочерний, О.І. Олексюк, І.П. Отенко, А.А. Пшеничніков, І.М. Рєпіна, А.Дж. Стрікленд, А.А. Томпсон, О.В. Федонін, Т. Хачатуров, Б.І. Шелегеда, З.Є. Шершньова та ін. Проте на сьогодні у вітчизняній і зарубіжній літературі відсутній єдиний погляд на формування структури потенціалу розвитку та вибір оптимальної методології його оцінювання.

Постановка завдання. Метою статті є розроблення підходу до оцінювання зміни рівня потенціалу розвитку підприємства під впливом реалізації обраних управлінських рішень щодо адаптивних заходів.

Виклад основних результатів. Процес адаптивного розвитку, а також поточне управління підприємством, безпосередньо пов'язані з потенціалом адаптивного розвитку суб'єкта господарювання, його обсягом і структурними складниками. Адаптивний потенціал, який можна описати як якісними, так і кількісними показниками, є ключовою умовою застосування адаптивних заходів в умовах мінливого зовнішнього середовища, а також найважливішим чинником, що зумовлює зростання рівня конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах функціонування.

У роботі О.М. Кузьменко [1] подано результати дослідження методів оцінювання потенціалу інноваційної діяльності машинобудівних підприємств, які свідчать про те, що таке оцінювання повинне поєднувати сукупність часткових показників ефективності та релевантності й отриманий у результаті їхнього поєднання узагальнюючий показник. Використання даного методу передбачає оцінювання потенціалу розвитку вже після здійснення конкретних заходів на основі встановлених критеріїв результативності його використання, що унеможливує проведення поточного оцінювання потенціалу, визначення ефективності його формування та використання в динаміці.

У дослідженні Л.Л. Ковальської [2] показано, яким чином процес формування та нарощування виробничого потенціалу залежить від його складових елементів. Автор пропонує виробничий потенціал регіону розглядати як сукупність локальних потенціалів: природного, трудового, науково-техніч-

ного, інформаційного, управлінського, інвестиційного та матеріально-технічного. Також запропоновано застосовувати багатофакторну лінійну модель для оцінювання сили впливу факторів на формування та нарощування виробничого потенціалу регіону з метою передбачення і запобігання їхньому негативному впливу. Впровадження даного методу передбачає аналіз великого масиву даних, що робить отримання результатів оцінювання неоперативним і уповільнює час на підготовлення та ухвалення управлінських рішень щодо його ефективності. Також необхідно враховувати високу ймовірність наявності похибок у результатах, що зумовлено використанням статистичних методів оцінювання.

Надаючи перевагу статистичним методам оцінювання, С.В. Вовчок [3] обґрунтовує методику оцінювання потенціалу підприємств, що має такі складники: інноваційні ресурси (техніко-технологічні, інформаційні, інтелектуальні, фінансові, маркетингові); інноваційну активність менеджменту (наявність кваліфікованого інноваційного менеджменту, інноваційної культури, організаційної структури для впровадження інновацій); інноваційні мережі (взаємодію підприємства з ринком, державними та місцевими органами влади, партнерами по бізнесу, навчальними закладами і науковими установами); результативність використання інноваційного потенціалу (наявність та рівень новизни інновацій; фактори інноваційності; фінансові показники від впровадження інновацій). Експертним шляхом визначено коефіцієнти вагомості кожного складника інноваційного потенціалу та її елементів; здійснено бальну оцінку цих показників за шкалою оцінювання, яка має інтервали від 0 (відсутність значень показника) до 1 (найвище значення). Шляхом множення вагомості на бали визначено оцінку кожного складника та інтегральну оцінку інноваційного потенціалу підприємства. Використання запропонованого методу, як і попереднього, суттєво обмежує оперативність отримання результатів оцінювання.

У роботі О.П. Косенко [4] представлено метод для визначення рівня потенціалу наукоємних організацій та ефективності його використання на основі матриці «Складники інноваційного потенціалу (ІП) – їхнє ресурсне забезпечення», призначеної для оцінювання забезпеченості кожного складника ІП (організаційно-економічного, виробничо-технологічного, науково-технічного і комерціалізації) ресурсами різних типів (інтелектуальними, матеріально-технічними, фінансовими та інформаційними), що дало змогу сформувати критеріальну базу й алгоритм моделювання рівня потенціалу підприємства та ефективності його використання. Проте структура даної матриці не враховує слабкі сторони наявного потенціалу підприємства, джерела їхнього виникнення та засоби усунення. Під час визначення рівня ефективності використання потенціалу автор пропонує враховувати не

рівень потенційно-гіпотетичних можливостей підприємства, а фактичний рівень потенціалу, який і слід приймати за максимальну величину, досягнув у практичній діяльності підприємства. Основну ідею запропонованого методу можна використати під час розробки авторського методу оцінювання потенціалу. Використання фактичних даних дасть змогу отримати наявні результати, беручи до уваги власні можливості підприємства.

У роботі Н.І. Рябікіної [5] запропоновано критерії оцінювання оптимальних розмірів економічного потенціалу гірничо-збагачувального підприємства в умовах нелінійних динамічних змін ситуації на ринку за обсягом та резервами формування, а також розроблено теоретико-методологічні засади комплексного оцінювання й оптимізації використання зазначеного потенціалу. За своїм змістом даний підхід можна вважати універсальним. Перевагою його використання є урахування впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на величину потенціалу та можливість паралельного коригування дії впливу цих факторів. Особливої уваги в даному підході заслуговує можливість визначити оптимальний розмір потенціалу, беручи до уваги результативність його складових частин.

С.В. Лапіним [6] запропоновані та обґрунтовані теоретичні та методичні підходи до формування, оцінювання і моделювання інвестиційного потенціалу промислового підприємства за допомогою методу потенційної прибутковості. Вартісне оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства визначається величиною сумарних фінансових результатів, що можуть бути отримані протягом часу функціонування інвестиційних ресурсів. Автор зазначає, що оцінювання економічного потенціалу підприємства в натуральному вираженні передбачає визначення кількості економічних ресурсів підприємства та кількості його продукції, робіт і послуг, які можуть бути вироблені підприємством за повного й ефективного використання цих ресурсів. Під час використання даного методу враховують лише економічний аспект оцінювання потенціалу, а в процесі розвитку підприємства не менш важливими є матеріальний, технологічний та ринково-збутовий складники, тому даний підхід є вузькоспрямованим у практичній реалізації.

У роботі С.В. Скоробогатої [7] обґрунтовано теоретичні засади, концептуальні підходи та способи адаптації технологій обліку й системи оцінювання економічного потенціалу діяльності підприємства на основі розвитку корпоративної системи управління. Розроблено й обґрунтовано імітаційну модель оцінювання потенціалу діяльності підприємства, щоб підтримати прийняття управлінських рішень для узгодження інтересів власників, персоналу та держави. Формалізовано технологію прийняття рішень у сфері управління потенціалом підприємства на основі застосування матриці адаптації економічного потенціалу до динамічного середовища

та інтерпретації даних бухгалтерської звітності в контексті розвитку економічної системи за рахунок використання економічних вигод та ринкових переваг. Використання даного підходу вимагає розроблення відповідного інформаційного та програмного забезпечення для формування та аналізу даних, донесення результатів до отримувачів внутрішньої інформації на підприємстві. Даний аспект ускладнює практичну реалізацію запропонованого методу.

Таким чином, проблеми оцінювання потенціалу підприємства вітчизняні науковці пропонують вирішувати за допомогою статистичних, експертних та матричних методів. Результати використання цих методів дають змогу визначити поточний рівень потенціалу й ефективність його формування за структурними складниками.

На нашу думку, для оцінювання потенціалу адаптивного розвитку підприємства актуальним практичним завданням є оцінювання зміни рівня потенціалу підприємства внаслідок реалізації управлінських рішень щодо впровадження адаптивних заходів, необхідних для задоволення потреб, що формуються під впливом мінливого зовнішнього середовища.

Передусім необхідно сформувати систему обмежень щодо використання потенціалу адаптивного розвитку з виокремленням фінансових, виробничих, технологічних і трудових складників та обмежень за сумісністю ухвалених до реалізації управлінських рішень, пов'язаних з адаптивним розвитком. Для управлінських рішень, що включають одне за кількісною, якісною та часовою характеристиками, обмеження мають такий вигляд:

$$\sum_j^{q_i} y_j^i \leq 1, i = 1 \dots n, \quad (1)$$

де $y_j^i = 1$, якщо управлінське рішення i щодо адаптивних заходів у процесі розвитку здійснюється за варіантом y , $i = 1 \dots n$, $j = 1 \dots q_i$;

q_i – кількість альтернативних управлінських рішень із реалізації обраного i -го заходу щодо адаптивного розвитку;

n – кількість потенційних управлінських рішень.

Якщо управлінське рішення i щодо адаптивних заходів у процесі розвитку немає альтернативних варіантів упровадження, то $q_i = 1$.

Для правильного вибору ефективного управлінського рішення щодо стратегії адаптивного розвитку необхідно встановити можливі стратегічні альтернативи. Питання визначення стратегічних альтернатив є важливим, оскільки лише за умови правильного вибору стратегії можна досягти високого рівня потенціалу адаптивного розвитку. Процес стратегічного вибору представлено на рис. 1.

Далі встановимо обмеження за виробничим складником використання потенціалу адаптивного розвитку:

$$\sum_{i=1}^{n_i} P_i^{w_j}(t) y_j^i \leq P^w(t), w = 1 \dots P, t = 0 \dots T, \quad (2)$$

де $p_t^{w_j}(t)y_j^i$ – виробничі ресурси w -го виду, що мають бути використані під час реалізації управлінського рішення i щодо адаптивних заходів у процесі розвитку, яке здійснюється за варіантом j , в обраний часовий період $t, w = 1 \dots P, t = 0 \dots T$;

P – кількість видів необхідних виробничих ресурсів потрібної якості; $P^w(t)$ – максимально доступний обсяг виробничих ресурсів w -го виду та рівня якості в обраний часовий період $t, w = 1 \dots P, t = 0 \dots T$;

T – часовий масштаб планування.

Далі встановимо обмеження за фінансовим складником використання потенціалу адаптивного розвитку:

$$\sum_{i=1}^{n_i} f_i^{w_j}(t)y_j^i \leq F^w(t), w = 1 \dots F, t = 0 \dots T, \quad (3)$$

де $f_i^{w_j}(t)y_j^i$ – фінансові ресурси w -го виду, що

повинні бути використані під час реалізації управлінського рішення i щодо адаптивних заходів у процесі розвитку, яке здійснюється за варіантом j , в обраний часовий період $t, w = 1 \dots F, t = 0 \dots T$; F – кількість видів необхідних фінансових ресурсів (зовнішні, внутрішні); $F^w(t)$ – максимально доступний обсяг фінансових ресурсів w -го виду (зовнішні, внутрішні) в обраний часовий період $t, w = 1 \dots F, t = 0 \dots T$.

Установимо обмеження за технологічним складником використання потенціалу адаптивного розвитку:

$$\sum_{i=1}^{n_i} s_i^{w_j}(t)y_j^i \leq S^w(t), w = 1 \dots S, t = 0 \dots T, \quad (4)$$

де $s_i^{w_j}(t)y_j^i$ – технологічні ресурси w -го виду, що мають бути використані під час реалізації управлінського рішення i щодо адаптивних заходів у процесі розвитку, яке здійснюється за варіантом j , в обра-

Рис. 1. Процес відбору стратегічних альтернатив [8]

ний часовий період $t, w=1...S, t=0...T$; S – кількість видів необхідного технологічного обладнання потрібного рівня прогресивності; $S^w(t)$ – максимально доступний обсяг технологічного обладнання w -го виду та рівня прогресивності в обраний часовий період $t, w=1...S, t=0...T$.

Далі встановимо обмеження за трудовим складником використання потенціалу адаптивного розвитку:

$$\sum_{i=1}^{n_i} k_i^{w_j}(t) y_j^i \leq K^w(t), w=1...K, t=0...T, \quad (5)$$

де $k_i^{w_j}(t) y_j^i$ – трудові ресурси w -го виду, що мають бути використані під час реалізації управлінського рішення i щодо адаптивних заходів у процесі розвитку, яке здійснюється за варіантом j , в обраний часовий період $t, w=1...K, t=0...T$; K – кількість видів необхідних трудових ресурсів (за кваліфікацією, досвідом та віком); $K^w(t)$ – максимально доступна кількість трудових ресурсів w -го виду (за кваліфікацією, досвідом та віком) в обраний часовий період $t, w=1...K, t=0...T$.

Визначені обмеження щодо використання потенціалу адаптивного розвитку за фінансовим, виробничим, технологічним та трудовим складниками можуть бути задоволені виконанням головної умови реалізації управлінських рішень, пов'язаних з упровадженням адаптивних заходів, спрямованих на задоволення умови безперервного отримання прибутку підприємством під впливом мінливого зовнішнього середовища.

Дану умову можемо визначити так [9]:

$$\sum_{t=1}^T \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^{q_j} B_i^j(t) y_i^j \geq 0, \quad (6)$$

де $B_i^j(t) y_i^j$ – чистий прибуток в обраному часовому періоді t за впровадженням управлінським рішенням щодо реалізації адаптивних заходів i в обраному варіанті реалізації $j, t=0...T$.

Вплив реалізації обраних управлінських рішень щодо використання потенціалу адаптивного розвитку (з урахуванням встановлених обмежень) на рівень потенціалу визначаємо так: установлюємо критерій ефективності використання потенціалу адаптивного розвитку як співвідношення між рівнем задоволення потреби, що виникла на підприємстві під впливом мінливого зовнішнього середовища за рахунок установлених складових частин (фінансової, технологічної, виробничої, трудової) та їх обмежень, які враховують під час підготовки та ухвалення управлінських рішень щодо адаптивних заходів, і витратами на її забезпечення:

$$E = \left(\sum_{i=1}^n Y_i^j / \sum_{j=1}^q C_i^j \right) \rightarrow \max, \quad (7)$$

де E – ефективність використання потенціалу адаптивного розвитку; $\sum_{i=1}^n Y_i^j$ – ступінь задоволення

потреби, що виникла на підприємстві під впливом мінливого зовнішнього середовища; $\sum_{j=1}^q C_i^j$ – витрати на забезпечення потреби.

Найбільш адекватним для збереження достовірності отриманих результатів оцінювання є застосування як інструмента для розпізнавання рівня значень E нечітко-множинних описів, які полягають у заміні точкових числових значень на їхні якісні характеристики за типом «низький – середній – високий». Шкалою можливих точкових числових оцінок E є інтервал $(0; 1)$ [10; 11]. На підставі представленої системи обмежень із використанням потенціалу адаптивного розвитку з виділенням фінансових, виробничих, технологічних та трудових складників представимо у вигляді нечіткого показника, модель якого матиме вигляд:

$$E = H(A, F, P, S, K, M), \quad (8)$$

де A – можливі види ресурсів потенціалу адаптивного розвитку виробничо-господарської структури (ВГС); F – сукупні фінансові ресурси ВГС; P – сукупні виробничі ресурси ВГС; S – сукупні технологічні ресурси ВГС; K – сукупні трудові ресурси ВГС; M – терм-множина можливих оцінок кожної зі складових елементів моделі оцінювання рівня приросту потенціалу ($M = \{\text{Дуже низький рівень (VLL), низький рівень (LL), середній рівень (AL), високий рівень (HL), дуже високий рівень (VHL)}\}$); H – символ системної ієрархії оціночних показників.

Оцінювання стану ефективності використання потенціалу адаптивного розвитку під впливом реалізації обраних управлінських рішень щодо адаптивних заходів передбачає співставлення якісних та кількісних характеристик елементів моделі E .

Висновки. Таким чином, розроблено підхід до оцінювання зміни рівня потенціалу адаптивного розвитку підприємства під впливом реалізації обраних управлінських рішень щодо адаптивних заходів. Застосування даного підходу забезпечує оптимальний вибір найбільш раціональних управлінських рішень і розподіл ресурсів підприємства у процесі адаптивного розвитку та в умовах обмеженості необхідних коштів. Сформовано систему обмежень моделі вибору альтернативних управлінських рішень, яка дає змогу оцінити зміну рівня потенціалу адаптивного розвитку внаслідок реалізації обраного управлінського рішення. Модель дає можливість визначити найбільш перспективний управлінський захід щодо адаптивного розвитку з точки зору приросту потенціалу з урахуванням їхньої сумісності, уточнити вплив управлінського рішення на кожен із структурних елементів потенціалу, що дає змогу розширити арсенал практичних інструментів під час формування стратегії управління адаптивним розвитком промислового підприємства у складі ВГС.

Список літератури:

1. Кузьменко О.М. Оцінка потенціалу інноваційної діяльності машинобудівних підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / О.М. Кузьменко ; Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ, 2009. – 19 с.
2. Ковальська Л.Л. Організаційно-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності регіону : автореф. ... дис. д-ра екон. наук : спец. 08.00.05 / Л.Л. Ковальська ; Нац. акад. наук України, Ін-т регіон. дослідж. – Л., 2008. – 33 с.
3. Вовчок С.В. Теоретико-методичні основи формування та оцінки інноваційного потенціалу промислових підприємств : автореф. дис... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / С. В. Вовчок ; Київський національний ун-т технології та дизайну. – Київ, 2009. – 20 с.
4. Косенко О.П. Економічна оцінка інноваційного потенціалу : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.02.02 / О.П. Косенко ; Національний технічний ун-т «Харківський політехнічний ін-т». – Харків, 2006. – 20 с.
5. Рябикіна Н.І. Теоретико-методологічні засади оцінки та оптимізації використання потенціалу промислового підприємства (на прикладі гірничо-збагачувальних підприємств) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.01 / Н.І. Рябикіна ; Одеський держ. економічний ун-т. – Одеса, 2003. – 19 с.
6. Лапін Є.В. Економічний потенціал підприємств промисловості: формування, оцінка, управління : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.07.01 / Є.В. Лапін ; Національний технічний ун-т «Харківський політехнічний ін-т». – Харків, 2006. – 36 с.
7. Скоробогата Л.В. Оцінка та технології обліку економічного потенціалу діяльності підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.04 / Л.В. Скоробогата ; Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. – Київ, 2005. – 21 с.
8. Marynenko N. The comprehensive approach to the enterprise's adaptation in the process of development : managerial aspect / N. Marynenko // Baltic Journal of Economic Studies. – Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2016. – Volume 2, Number 2 (May). – Pp. 92–95.
9. Василенко В.О. Теорія і практика розробки управлінських рішень / В.О. Василенко. – К. : ЦУЛ, 2003. – 420 с.
10. Блажевич Г.О. Методичний підхід до прогнозування розвитку інноваційно-технологічного потенціалу в різні моменти часу / Г.О. Блажевич // Економічний вісник Донбасу. – Луганськ : ЛНУ ім. Тараса Шевченка. – 2012. – № 4(14). – С. 8–16.
11. Лойко В.И. Подход к оценке интегрального показателя риска интегрированных производственных систем / В.И. Лойко, Н.В. Ефанова [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ej.kubagro.ru/2005/03/18/>.

УДК 658

Озимчук О.В., викладач
кафедри економіки та обліку господарської діяльності
*Нововолинський навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Тернопільського національного економічного університету*

СПЕЦИФІКА ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ

Озимчук О.В. Специфіка факторів впливу на економічний розвиток підприємства торгівлі. У статті досліджено основні фактори впливу на діяльність підприємства торгівлі. Проведено класифікацію внутрішніх і зовнішніх чинників на основні та другорядні. Розглянуто основні групи показників сталого функціонування. Систематизовано основні проблеми розвитку підприємств торгівлі в Україні. Охарактеризовано основні фази ризику.

Ключові слова: фактор, вплив, сталий розвиток, підприємство, ризик, цикл, показник.

Озимчук Е.В. Специфика факторов влияния на экономическое развитие предприятия торговли. В статье исследованы основные факторы влияния на деятельность предприятия торговли. Проведена классификация внутренних и внешних факторов на основные и второстепенные. Рассмотрены основные группы показателей устойчивого функционирования. Систематизированы основные проблемы развития предприятий торговли в Украине. Охарактеризованы основные фазы риска.

Ключевые слова: фактор, воздействие, устойчивое развитие, предприятие, риск, цикл, показатель.

Ozimchuk O.V. Specificity impacts on economic development trade. In the article the main factors impact on the trade. The classification of internal and external factors for major and minor. The main indicators of sustainable operation. Systematized the main problems of trade enterprises in Ukraine. Established and provided description of the main phases of risk.

Keywords: factor, impact, sustainability, enterprise, risk, cycle, indicator.